

Кулішівка, Хоружівка

Історія сіл Недригайлівського району захоплююча і глибока. Тутешні давні козацькі поселення славилися і мужністю, і духовною та матеріальною культурою, зразки деяких дійшли і до наших часів. Ще в середині минулого століття відомий сумський краєзнавець Павло Сапухін опублікував у нашій газеті ряд матеріалів під рубрикою «З недригайлівської старовини». Дослідженнями займався і його послідовники.

біді, а саме - війни з французами, яка почалася наступного року...

Вдруге про Кулішівку широко заговорили в 1839 році. Господар села граф Головкін розпорядився виконувати земляні роботи. При копанні селянські лопати наткнулися на вражаючих розмірів кістки - рештки якоїсь чудернацької тварини. Зацікавлений граф викликав на консультацію професора із Харкова, доктора медицини Івана Калениченка. Іван Йосипович установив: знайдені кістки - то добре збережені рештки мамонта. На прохання І. Калениченка, між іншим - уродженця Сум, граф віддав кістяк науковцям Харківського університету.

На місці унікальної знахідки І. Калениченко запропонував Головкіну збудувати перший і єдиний у світі пам'ятник мамонтові. Граф не поспівився на кошти. Лише в 1841 році, за проєктом І. Калениченка, пам'ятник у центрі Кулішівки з'явився. Зберігся він до наших днів. Має чотири грані, на яких стисло розповідається про важливість палеонтологічної знахідки. А також повідомляється, що саме на цьому місці свого часу проходив кордон між Річчю Посполитою і Росією.

І сьогодні до Кулішівки, аби побачити неординарний пам'ятник, сфотографуватися тут на згадку,

їдуть і дуть туристи. Обіч дороги з'явилася ще і гарна, по-мистецькому виконана альтанка, де можна відпочити, помилуватися довколишньою розкішною природою.

На інтернет-сайтах знаходиться інформація про ще одне село цього району - Хоружівку, насамперед як батьківщину нинішнього Президента України Віктора Ющенка.

У вже згаданому «Науковому довіднику» («Сумщина від давнини до сьогодні») на сторінці 95 пишуть, що перша згадка про Хоружівку датується 1708 роком. Це, звичайно ж, не так. Чи не вперше письмово про Хоружівку згадали в документах 1644 року. Окрім того, маємо ще один цікавий документ, датований 8 вересня 1670 року: гетьман Лівобережжя Дем'ян Многогрішний (який тоді ще був вірним московській адміністрації) скаржився царським сановникам на сумського полковника Герасима Кондратьєва, мовляв, той оголосив себе слобідським гетьманом і підбурює Полтавський, Миргородський та інші полки не підкорятися Многогрішному, а, отже, і цареві.

Окрім того, жаліється Многогрішний, Г. Кондратьєв насильно приєднав до Сумського слобідського полку села Хоружівку і Костянтинів, які здавна належали Гетьманщині. Насамперед скажемо, що Хо-



Фото Володимира КОВАЛЕНКА

ружівка була повернута Миргородському полку, пізніше село впадо в око гетьману Івану Мазепі, відтак, під час Північної війни, під командуванням козацького старшини Антона Гамалії, організовано виступило проти Петра I. Як письмово свідчить останній, Хоружівка за це була розграбована російськими солдатами.

Село славилися і своїми навчальними закладами - училищами, і високою хліборобською культурою. А ще знаменитою на всю округу Ка-



теринівською церквою, збудованою в 1797 році (знищена більшовиками в 30-х роках минулого століття). Нині на місці цього храму нова Катеринівська церква, яку в народі називають «Андріївською». Зведена братами Ющенками на честь свого батька Андрія.

Відома Хоружівка і як батьківщина видатного українського поета, Олександра Ющенка, який зовсім недавно на 92-му році життя пішов від нас. Земляки турботливо зберігають будинок, де народився Олександр Якович, зараз тут меморіальний музей письменника.